

snovi za svoje spise. Kot c. kr. stotnik v Badnu je rad zahajal na Dunaj in v „Slovenskem klubu“ čital svoje razprave. V Kresu je objavil črtico „Osveto“ (1882) in svoje „Popotne spomine“ iz Hercegovine (1883). V Slovanu je priobčil (l. 1887) „Ostaline nekdanj slovenskih naselbin okoli Dunaja“ in etnografsko črtico o naselbini „Arbanasi“ pri Zadru. V Ljubljanskem Zvonu (1890) je opisal izlet na Bosanko pri Dubrovniku, v „Črticah iz južne Dalmacije“ (1891) nas [popelje v Ercegnovi in dolenje Krivošije. Kot spretnega beletrista se je pokazal v svojih osmih „Dalmatinskih povestih“ (Lj. Zvon 1891 in 1892), ki so vzbudile pri slovenskem občinstvu zaradi živahnega pripovedovanja in krasnega sloga mnogo zanimanja. V ilustrovanem narodnem koledarju za l. 1894. čitamo njegove romantične „Spomine iz jugovzhodne Bosne“ na burno leto 1878. V sledečem letniku (1895) je po Kačiču in drugih pesniško orisal „Skenderbega (Juro Kastriota)“, junaškega borilca za vero in svobodo Arbanasov proti Turkom. Pisal je tudi feljtone v praško Politiko in Reformo ter prevajal slovenske pesnike v nemščino. Kaš je bil nadarjen in naobražen pisatelj, zato je obžalovati, da se je tako zgodaj poslovil od slovenske beletristike.

Dr. J. Š.

† Prof. Jos. Apih. Dne 19. januaja t. l. je umrl v Celovcu odlični Zvonov sodruđnik, zgodovinar Jos. Apih, star 57 let. Ker mu postavi večša prijateljska roka dostojen literarni spomenik, naj sledi na tem mestu le bibliografski pregled važnejših njegovih del. Doba njegovega službovanja na deželni višji realki v Novem Jičinu je bila izredno plodonosna. Ob tisočletnici Metodove smrti je opisal „Velegrad“ (Lj. Zvon 1885), sedanje svetišče in usodo starega mesta. V Zvonu je objavil znamenito študijo „Plemstvo in narodni razvoj“ (1887), K zgodovini „Popotnika“ (1888), spomin na l. 1848.; podal je statistiko članov „Matiice Slovenske“ (1889) in „Statistično črtico dijaštva avstrijskih visokih šol“ (1890) ter je ocenil knjigo M. Černega o slovanskem shodu v Pragi 1848 (1889). Za Zvonov XII. letnik je pripravil „Črtice iz slovenske zgodovine XVIII. veka“, za katere je nabral gradivo v arhivu naučnega ministrstva na Dunaju; toda razprava je izšla zaradi svoje obsežnosti v Letopisu Matice Slovenske (1894 in 1895) pod naslovom: „Ustanovitev narodne šole na Slovenskem“. Razen te zgodovinske študije je prinesel matični Letopis temeljito biografijo o Žigi Herbersteinu (1885), etnografsko razpravo o židovstvu (1886), za domačo zgodovino važen prispevek: „Deželni stanovi kranjski od 1818—1847“ (1892). — Najbolj znano in znamenito Apihovo delo pa je knjiga „Slovinci in 1848. leto“, bogata zakladnica za vsakega izobraženega Slovenca, ki se hoče poučiti o našem političnem življenju. Pisatelj je napravil za nemško občinstvo iz te knjige posnetek („Die Slovenen und das Jahr 1848“) in ga objavil v „Österreichisches Jahrbuch“ (1890—1896). Za cesarjevo vladarsko petdesetletnico je napisal obširno spomenico „Naš cesar“, katero je Mohorjeva družba v lični opremi dala svojim udom. — Apih je bil v začetku tudi sodruđnik „Izvestij muzejskega društva“. Iz arhiva naučnega ministrstva je pobral par drobtinic „K zgodovini novo-meški v 18. veku“ (1892) kot dopolnilo Vrhovčevi knjigi. Enako zanimivi so njegovi doneski „K obrtni politiki 18. veka“ (1894). Za „Realno knjižnico“ Slovenske Šolske Matice je sestavil „Zgodovinsko učno snov za ljudske šole“ (snopič I—IV). — In tako je vestno in pošteno oral ledino na našem znanstvenem polju, dokler ni omagal in se utrujen podal k počitku na tisto nepovratno, skrivnostno pot, ki sta jo nastopila pred njim stanovska mu tovariša, Vrhovec in Rutar. Blag mu spomin!

Fad, nobeden teh 3-ih Jožival 60-til let! Dr. J. Š.